

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/103/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413205104
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6413205104.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a sudcov JUDr. Alexandra Mojša a JUDr. Ivce Hanuskovej, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti L., M., nar. XX. XX. XXXX a D., nar. XX. XX. XXXX, deti bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, deti rodičov C. G., rod. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. nad T., A. N. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Jozefom Borisom, advokátom, advokátska kancelária Bratislava, Belehradská 1 a M. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., H. XXXX/XX, o nariadenie výchovného opatrenia, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom, č. k. 12P/44/2013 - 225 zo dňa 07. 10. 2013, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Nariaďuje opravu zápisnice o pojednávaní č. k. 12P/44/2013 - 223 z 07. 10. 2013 vo výrokovej časti rozsudku a opravu výrokovej časti písomného vyhotovenia rozsudku č. k. 12P/44/2013 - 225 zo dňa 07. 10. 2013, kde namiesto nesprávnych termínov „odpornému poradenstvu“ a „odporného poradenstva“ má byť uvedené „odborné poradenstvo“ v príslušnom gramatickom tvare a opravu adresy Krízového centra Orchidea, n. o., kde namiesto nesprávne uvedenej ulice „Podjavorínske“ má byť uvedené „Podjavorinskej“.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil výchovné opatrenie maloletej M. L., nar. XX. XX. XXXX a maloletej D. L., nar. XX. XX. XXXX a ich rodičom, matke C. L., nar. XX. XX. XXXX a otcovi M. L., nar. XX. XX. XXXX, povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v krízovom centre Orchidea, n. o. so sídlom Necpálska 32, Prievidza, v prevádzke strediska Orchidea, n. o., Škultétyho 246/9, Podjavorinskej 270, Bošany. Zároveň uložil rodičom maloletých detí podrobiť sa pokynom uvedeného zariadenia za účelom realizácie odborného poradenstva a povinnosť poskytnúť označenému zariadeniu potrebnú súčinnosť. Okresný súd vo veci konal bez návrhu, na základe skutočností zistených v konaní vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom sp. zn. 7Em/1/2012 (č. I. 1 - 148) ktorý konal o návrhu otca vo veci výkonu rozhodnutia styku otca s maloletými deťmi Krahulcovými, ktorý bol upravený rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 5P/362/2008 - 181 z 01. 04. 2009, právoplatným 16. 04. 2009. Bolo zistené, že vzťahy rodičov maloletých detí L. boli vážne narušené. Styk otca s maloletými deťmi sa nerealizoval v rozsahu súdneho rozhodnutia. Pri výkone rozhodnutia bol prítomný vyšší súdny úradník, ktorý zistil neprimerané správanie sa detí. Rodičia uvádzali rozdielne dôvody, pre ktoré sa styk nerealizoval. Podľa názoru otca bolo správanie sa maloletých detí k nemu neprimerané v dôsledku vplyvu matky. Matka uviedla, že odmietavý postoj detí k otcovi vyplýval z ich negatívnych zážitkov a deti zaujali obranný postoj voči matke, pretože v minulosti boli svedkami fyzických útokov otca voči matke. Aj napriek intenzívnej spolupráci súdu s rodičmi ako aj maloletými deťmi v konaní o výkon rozhodnutia sp. zn. 7Em/1/2012 sa postoj maloletých detí k otcovi nezmenil. Zo znaleckých posudkov vyplývalo, že deti by sa mali s otcom

stretávať za účasti psychológa. Súd pri výkone rozhodnutia spolupracoval s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žiar nad Hronom, ktorý spoluprácu predčasne ukončil z dôvodu správania sa otca. Zo zadovaných troch znaleckých posudkov vyplývalo, že ani jeden znalec nekonštatoval negatívny vplyv otca na maloleté deti. S prihliadnutím na vzťahy medzi rodičmi navzájom a ich vzťahy k deťom súd považoval za nevyhnutnú spoluprácu psychológa a jeho účasť pri stretávaní sa maloletých detí s ich otcom. Otec sa podľa súdnej úpravy dôvodne domáhal realizácie styku, ale maloleté deti otca vytrvalo odmietali. Zistený stav bol pre duševný vývin maloletých detí nebezpečný. Možné riešenie spočíva v tom, že obaja rodičia zodpovedne pristúpia k nariadenému poradenstvu. V záujme budovania vzťahu otca s deťmi okresný súd uložil rodičom povinnosť podrobiť sa pokynom špecializovaného zariadenia, smerujúcim k realizácii poradenstva a povinnosť poskytnúť potrebnú súčinnosť. Určil zariadenie, ktoré sa nachádza najbližšie trvalému bydlisku detí a ktoré s poskytovaním poradenstva súhlasí.

Na právne posúdenie okresný súd uviedol § 36 ods. 1, § 37 ods. 2 písm. d) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine.

Proti uvedenému rozhodnutiu podala včas odvolanie prostredníctvom právneho zástupcu matka maloletých detí. V odvolaní okresnému súdu vytýkala nesprávne skutkové zistenia, hodnotenie dôkazov a právne posúdenie. Súd uprednostnil právo otca nad práva dieťaťa. Okresný súd si vysvetlil dôvody neochoty maloletých detí stretávať sa s ich otcom ako aj hodnotenie správania sa matky a otca v rozpore s pozorovaniami súdnej úradníčky v konaní sp. zn. 7Em/1/2012. Z jej zápisov v konaní o výkon rozhodnutia vyplýva, že matka pokyny súdu rešpektovala, že deti otca odmietajú a ani spoločné stretnutia za prítomnosti súdnej úradníčky nevedli k posunu. Okresný súd svojím rozhodnutím núti deti, aby sa podriadili ďalšiemu úradnému rozhodnutiu. Nariadené výchovné opatrenie sa minie účelu a odvolací súd by mal zvážiť, či je v záujme detí nariadiť výchovné opatrenie za účelom úpravy vzťahov s ich otcom. Okresný súd nesprávne uviedol, že podľa znaleckých posudkov sa potvrdil u maloletých detí syndróm zavrhnutého rodiča a podľa matky majú syndróm CAN, pretože sú neustále podrobované znaleckým dokazovaniam, výsluchom na súde a na polícii. Podľa znalca D.. C. H., D..., otec v rámci svojej hyperaktivity a impulzivity nedodržiaval dohovory, spôsobil nepredvídateľné situácie. Je maximalista, dožaduje sa čo najčastejšie styku a následne zľavuje z požiadaviek. Opakovane kontaktoval znalca, počínal si familiárne, podozrieval znalca, že je pod vplyvom matky, atď. Znalkyňa G.. H. U. navrhla, aby styk otca prebiehal na referáte poradensko - psychologických služieb v mieste bydliska detí aspoň po dobu 6 mesiacov a po tejto dobe by sa mal psychológ vyjadriť, či sa vzťah detí k otcovi zmenil. V oboch znaleckých posudkoch bolo uvedené, že deti môžu vykazovať znaky syndrómu zavrhnutého rodiča. Uvedený syndróm nie je z medicínskeho hľadiska klasifikovaný ako samostatná diagnóza. Znalci nie sú odborníkmi v danej oblasti a podľa vlastného vyjadrenia sa mu v rámci svojej praxe nevenujú. Otec si vo svojom vnútri vytvoril svet, ktorý je odlišný od toho, ktorí vnímajú ostatní. Je veľmi vzťahovačný. Ak by skutočne mal silné citové puto voči maloletým, nevystavoval by ich psychickému nátlaku podávaním trestných oznámení a súdnych podaní. Len v konaní sp. zn. 7Em/1/2012 podal otec 82 návrhov. Maloleté deti prevažne na jeho podnet boli 14 krát na psychologickom vyšetrení a 3 krát na psychiatrickom vyšetrení, 13 krát boli vyšetrené pracovníkmi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v tomto konaní, 3 krát na vyšetrení ohľadne znaleckého dokazovania a 11 krát na stretnutí po dohľadom súdu. Opakovane vypovedali na polícii. Podľa vyjadrenia G.. R. z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žiar nad Hronom, otec už po druhom stretnutí začal dohodnuté pravidlá meniť. Deti boli zaťažené, boli v odpore. Matka spoluprácu neodmietala, deti chodili na stretnutia v jej sprievode. Matka súhlasila s vyšetrením za účelom znaleckého zistenia príčiny negatívnych postojov detí voči ich otcovi. Poukázala na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, že matka s úradom vždy spolupracovala a ktorý s uložením výchovného opatrenia rodine nesúhlasil. V doplnení odvolania matka uviedla, že Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom 6P/149/2012 z 16. 01. 2014 zakázal styk otca s maloletými deťmi odo dňa vyhlásenia rozsudku na dobu neurčitú a návrh otca, aby deti zveril do jeho osobnej starostlivosti zamietol. Okresný súd konštatoval, že kolízny opatrovník ako aj súd vynaložili a poskytli všetku súčinnosť, aby sa styk otca s maloletými deťmi realizoval, avšak bezúspešne. Vymáhanie styku proti vôli detí má nepriaznivý vplyv na ich zdravie, môže zanechať trvalé zmeny osobnosti a psychosomatické ťažkosti. Súd zobral do úvahy aj názor samotných maloletých detí. Z uvedených dôvodov matka navrhla rozhodnutie o nariadení výchovného opatrenia zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, do konania prizvať znalca z odboru klinická psychiatria na stanovenie objektívnej anamnézy, pre posúdenie vzájomných vzťahov otca a matky k maloletým deťom, ako aj vzťahov voči sebe samým a zároveň nariadiť rodičom povinnosť podrobiť sa znaleckému psychiatrickému vyšetreniu, zameranému na posúdenie ich osobnostného

profilu s ohľadom na sociálne, spoločenské, partnerské a rodinné vzťahy, morálne a etické hodnoty a zásady.

Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť. Účelom výchovného opatrenia je zlepšenie kvality vzťahov medzi otcom a deťmi. Znalčka G.. U. uviedla, že deti v otcovej prítomnosti nereagovali úľakom, reagovali skôr konfrontačne. Znalec D.. H. uviedol, že deti nemajú z otca strach, solidarizujú s matkou a z trucu otca odmietajú. Z dôvodu, aby nebol narušený bežný program detí a ich školská dochádzka, otec navrhol, aby sa výchovné opatrenie realizovalo v čase letných prázdnin.

Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu nevyjadril.

Podľa rozhodnutia Okresného úradu Žiar nad Hronom, č.: OU-ZH-OVVS-2013/02210 z 30. 10. 2013, právoplatného 05. 11. 2013, ktoré predložila matka maloletých detí po vydaní rozhodnutia okresného súdu, okresný úrad postupom podľa § 6 ods. 1 zák. č. 300/1993 Z. z. povolil matke zmenu z priezviska „L.“ na priezvisko „G.“.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, odvolanie prejednal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 2, písm. a) OSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 1, 2 OSP napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 36 ods. 1, veta prvá, zák. č. 36/2005 Z. z., Zákon o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení výchovných opatrení a uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 43 ods. 2, veta prvá, Zákona o rodine dieťa je povinné svojim rodičom prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ich.

Podľa § 164 OSP súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zjavné nesprávnosti. O návrhu na opravu súd rozhodne do 30 dní od jeho podania. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí účastníkom. Pritom môže odložiť vykonateľnosť rozsudku na čas, kým opravné uznesenie nenadobudne právoplatnosť.

Podľa § 222 ods. 3 OSP za podmienok § 164 môže odvolací súd nariadiť aj opravu napadnutého rozhodnutia.

Krajský súd zistil, že okresný súd urobil na základe vykonaného dokazovania správne skutkové a právne závery, rešpektoval právnu úpravu, zohľadnil všetky skutkové a právne významné skutočnosti. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne a v ďalšom poukazuje na dôvody, ktoré vo svojom rozhodnutí uviedol okresný súd (§ 219 ods. 2 OSP).

Matka maloletých detí v odvolaní namietala, že uložené výchovné opatrenie nemôže splniť svoj účel. Skutočnosti a tvrdenia, ktoré uviedla, však nemajú vplyv na správnosť rozhodnutia v tomto konaní. Okresný súd uložil výchovné opatrenie práve s prihliadnutím na vzťahy medzi rodičmi navzájom a ich vzťahy k deťom. Správne považoval za nevyhnutnú spoluprácu odborníkov (psychológa) pri stretávaní sa maloletých detí s ich otcom a pri príprave rodičov a detí na tieto stretnutia, ktoré z hľadiska každého z nich vyžaduje iný prístup. Nariadené výchovné opatrenie nie je vylúčené ani z dôvodu existencie právoplatného rozhodnutia o úprave styku, ani z dôvodu prípadného vydania neskoršieho rozhodnutia o zákaze styku otca s maloletými deťmi, pretože nebolo sporné, že vzťah maloletých detí k otcovi je problematický a vyžaduje neodkladnú odbornú pomoc, pretože maloleté dievčatá s takýmto problematickým vzťahom k otcovi vstupujú do veku blízkeho dospelosti. Účelom

nariadeného výchovného poradenstva je prostredníctvom odborníkov na rodinnú a rodinnoprávnu problematiku poskytnúť východisko zo situácie, ktorá už niekoľko rokov, osobitne po rozvoze manželstva, preukázateľne ťaží každého z rodičov a ich maloleté deti, s čím si nedokážu poradiť.

Okresný súd uložil rodičom a ich maloletým deťom podrobiť sa odbornému poradenstvu v Orchidea, n. o., Prievidza v priestoroch ich zariadenia. Odborné poradenstvo je len jedným z nástrojov a prostriedkov nápravy narušených rodinnoprávnych vzťahov, ktorého účelnosť a ďalšie skutočnosti bude možné hodnotiť až po jeho začatí, resp. po jeho vykonaní. Odborné poradenstvo mohli alebo môžu rodičia využiť aj bez zásahu súdu. Bolo nariadené súdom po zistení, že každý z rodičov vychádzal zo svojej predstavy, ako existujúcu situáciu zvládnuť, ale doterajší výsledok nebol uspokojivý, čomu nasvedčujú súdne konania vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti.

Skutočnosti, ktoré v odvolaní uviedla matka, nepredstavujú prekážku nariadeného výchovného opatrenia. V tomto konaní nebolo potrebné nariaďovať ďalšie znalecké dokazovanie. Povinnosťou oboch rodičov bude podrobiť sa pokynom označeného odborného zariadenia za účelom realizácie odborného poradenstva a povinnosť poskytnúť zariadeniu potrebnú súčinnosť, v čom je aj povinnosť matky pripraviť podľa pokynov zariadenia obe maloleté deti. Súčinnosťou sa rozumie aj povinnosť rodičov znášať svoje náklady na čas, pobyt a cestovanie. Obsah a rozsah odborného poradenstva, jeho kvalitatívna a kvantitatívna stránka, je výlučne v kompetencii ustanoveného odborného poradcu a jeho pracovníkov. Začiatok odborného poradenstva závisí od toho, či k nemu rodičia pristúpia dobrovoľne alebo v rámci výkonu rozhodnutia.

Maloleté deti L. sú vo veku, kedy je potrebné prihliadnuť aj na ich názor, ale účelom tohto konania bolo, aby svoj názor prejavili v prostredí odborného poradenstva, ktoré ich správanie vyhodnotí v rámci svojej činnosti. Vzhľadom na doterajšie komplikácie v rodinnoprávnych vzťahoch môže byť na základe poskytnutého odborného poradenstva skúsenosť rodičov a detí krokom k tomu ako zvládnuť dobu do dovŕšenia plnoletosti maloletých detí.

Podľa zápisnice o pojednávaní č. k. 12P/44/2013 - 222 z 07. 10. 2013 a písomného vyhotovenia rozsudku, ktorý bol na pojednávaní vyhlásený, pri prepise diktafónového záznamu došlo k zrejmej nesprávosti, ktorá nemá oporu v predmete konania ani právnej úprave, čo nechal konajúci sudca bez povšimnutia, hoci zápisnicu podpísal. Okresný súd bude preto povinný opraviť príslušnú časť zápisnice o pojednávaní vo výrokovej časti rozsudku ako aj v písomnom vyhotovení rozsudku, kde namiesto nesprávnych a zjavne nezmyselných termínov „odpornému poradenstvu“ a „odporného poradenstva“ uvedie správne slovné spojenie „odborného poradenstva“. Okresný súd predpísaným spôsobom opraví aj adresu krízového centra Orchidea, n. o., a namiesto nesprávne uvedenej ulice „Podjavorínske“ uvedie správne označenie Podjavorinskej (č. l. 223).

Rozhodnutie bol v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.